

ที่ สธ ๐๙๐๒.๐๒/ว ๗/๐ ๖๔

ถึง สำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม/สถาบัน ในสังกัดกรมอนามัย

กองการเจ้าหน้าที่ขอส่งสำเนาประกาศกรมอนามัย ลงวันที่ ๑๕๖๓
เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเทวิชาการ
ระดับชำนาญการ (สายงานพยาบาลวิชาชีพ) จำนวน ๓ ราย ดังนี้

๑. นางสาววารณา เงินม่วง ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๖๑๑
งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

๒. นางสาวศศิยมน ตุลยศุกร์สิริ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๖๕๑
งานการพยาบาลให้บริการปรึกษา กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

๓. นางสุภาพรรณ อัญประเสริฐ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๘๕๑
งานการพยาบาลในชุมชน กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเขตเมือง (กรุงเทพมหานคร)
ศูนย์อนามัยที่ ๔ ยะรังษี (ปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง)

ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดของประกาศดังกล่าวได้ที่ <http://person.anamai.moph.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ จะเป็นพระคุณ

กองการเจ้าหน้าที่
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๐๔๗
โทรสาร. ๐ ๒๕๕๑ ๘๒๐๕

สำเนา

ประกาศกรมอนามัย
เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้ง^{ให้ดำรงตำแหน่ง}ประจำวิชาการ ระดับชำนาญการ
(สายงานพยาบาลวิชาชีพ)

ด้วยก្រมอนามัย ได้คัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำวิชาการ ระดับชำนาญการ สายงานพยาบาลวิชาชีพ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ จำนวน ๓ ราย พร้อมด้วยชื่อผลงาน เค้าโครงเรื่อง และสัดส่วนของผลงาน ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

หากมีผู้ต้องการทักท้วง ให้ทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ ถ้าพบว่าข้อเท็จจริงมีมูลให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลรายงานอธิบดีกรมอนามัย เพื่อดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๗.๓/ว ๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๒ แต่ถ้าตรวจสอบแล้ว มีหลักฐานว่าข้อทักท้วงนั้นเป็นการกลั่นแกล้งหรือไม่สุจริต ให้รายงานอธิบดีกรมอนามัยดำเนินการสอบสวนผู้ทักท้วงนั้น เพื่อหาข้อเท็จจริงและดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(ลงชื่อ) อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์

(นายอรรถพล แก้วสัมฤทธิ์)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

สำเนาถูกต้อง

(นางวิภาวดี เสมวงศ์)

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

กรมอนามัย

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

รายละเอียดการตัดเลือกผู้ราชการครุภัณฑ์สำหรับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประมงที่วิชาชีพ
แม่ข่ายประมงภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประเมินเพื่อแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง	คู่ผู้ลงงาน	ผู้สอนฯ เรื่อง	หมายเหตุ
๑	นางสาววสนา เจริญวงศ์ ตำแหน่งพยาบาลคลินิกชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งครุฑ์ ๒๐๑ งานพยาบาลผู้ป่วยนอก กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย๓ นครสวรรค์ กรมอนามัย	ตำแหน่งพยาบาลคลินิกชีพ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งครุฑ์ ๒๐๑ งานพยาบาลผู้ป่วยนอก กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย๓ นครสวรรค์ กรมอนามัย	ผลของการใช้ผ้าอบร้อนเด็ก fixable wrap บุณพันยาลักษณะอย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย๓ นครสวรรค์ กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย๓ นครสวรรค์ กรมอนามัย	การพัฒนาโปรแกรม ทักษะชีวิตสำเร็จชีวิต (Life Skill Program) ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๗ มกราคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	๘๐% ๑๐%

หมายเหตุ กรณีไม่สามารถดำเนินการ
ตามกำหนดได้ ให้ดำเนินการ
เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ตามที่สืบท่องการเจ้าหน้าที่ สธ ๐๘๐๒.๐๗/๔๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประเมินเพื่อแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง	ผู้ทดสอบ	สัดส่วนของ ผลงาน	ข้อเสนอ เรื่อง	หมายเหตุ
๒	นางสาวศศิย์มน ตุลยฤทธิ์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๖๕๑ งานการพยาบาล ให้บริการปรึกษา กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย ๓ นครสรวรค์ กรมอนามัย	ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๖๕๑ งานการพยาบาล ให้บริการปรึกษา กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัย ๓ นครสรวรค์ กรมอนามัย	ศึกษาประถิ่น俗ของแนวทางการแพทย์ เป็นเก็บข้อมูลในมาตรการป้องกัน โรคพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสรวรค์ ระบบเวลาที่ดำเนินการ ปัจงประมาณ ๗๕๖๔ - ๗๕๖๑๗	๑๐๐%	ศึกษาปรับแบบบรรบบที่ถือพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสรวรค์ ระบบเวลาที่ดำเนินการ ปัจงประมาณ ๗๕๖๐ - มีนาคม ๒๕๖๑๗	หมายเหตุ กรรมอนามัย

หมายเหตุ กรรมอนามัยอนุมัติการประเมินบุคลากรกำหนดตำแหน่ง ตำแหน่งเลขที่ ๖๕๑ (ครุฑรังษิต ดำเนิน เลขที่ ๓๓๑) เป็นระดับชำนาญการ
เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ ตามที่ได้ร้องขอการเล้าหน้าที่ สธ ๐๘๐๒.๐๓/๕๐๖๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประเมินเพื่อแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง	คู่ผู้ลงนาม	สัดส่วนของ ผู้ลงนาม	ข้อเสนอฯ เรื่อง	หมายเหตุ
๓	นางสุภาพร ณ อยู่ประเสริฐ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๙๕๗ งานการพยาบาลในพื้นที่ กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เขตเมือง (กรุงเทพมหานคร) ศูนย์อนามัยที่ ๔ สะพาน กรมอนามัย (ปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนา สุขภาวะเด็กน้อย)	ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชั้นพยาบาลวิชาชีพ ตำแหน่งเลขที่ ๙๕๗ งานการพยาบาลในพื้นที่ กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เขตเมือง (กรุงเทพมหานคร) ศูนย์อนามัยที่ ๔ สะพาน กรมอนามัย (ปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนา สุขภาวะเด็กน้อย)	การศึกษาพัฒนาระดับความพร้อม ก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยพันธุ์ เบตกระยะพัฒนาสุขภาวะเด็กน้อย	๘๐%	เพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริม สุขภาพถ้วนตัวครรภ์วัยรุ่น ในสถาบันพัฒนาสุขภาวะเด็กน้อย	นายแพทย์ที่ดำเนินการ ๑ มนูญ วนิชชลักษ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

หมายเหตุ กรรมอนามัยอนุมัติการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง ตำแหน่งนี้จะท าเป็นระดับชำนาญการ
เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ตามที่สือออกจากรัฐบาลที่ ด่วนที่สุด ที่ สค ๐๘๐๑.๐๗/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1.ชื่อผลงานเรื่อง ผลของการใช้ผ้าออบรัดเด็ก fixable wrap ขณะพ่นยาละอองฟอย โรงพยาบาลสังเสริม สุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์

2.ระยะเวลาที่ดำเนินการ 1 มกราคม 2562 – มีนาคม 2562

3.สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ 80 %

4.ผู้ร่วมจัดทำผลงาน

4.1 น.ส.เตือนใจ แก้วสารพัฒน์ มีส่วนร่วมในผลงาน 10 % (เป็นผู้นำในการวางแผนแก้ปัญหาและให้สนับสนุนในการทำงานวัตกรรม fixable wrap ในฐานะหัวหน้าแผนกวิเคราะห์ด้านเทคนิค)

4.2 น.ส.ธนาพร กิตติเสนีย์ มีส่วนร่วมในผลงาน 10 % (เป็นผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล)

5.บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของผ้าออบรัดเด็ก fixable wrap ขณะพ่นยา กลุ่มตัวอย่างเป็น เด็กมืออายุระหว่าง 5 – 9 เดือน และมีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 6-10 กิโลกรัม ที่มารักษาโดยการพ่นยา ที่ศูนย์อนามัยที่ ๓ ระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม 2562 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง (30 คน) และกลุ่มควบคุม (30 คน) ผู้มารับบริการพ่นยาที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 30 คนแรกเข้ากลุ่มทดลอง และ 30 คนต่อมาเข้ากลุ่มควบคุม การศึกษานี้ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากป้องกันการลามเอียงของข้อมูลจากการเปรียบเทียบของกิจกรรมที่ได้รับแต่กันต่างกัน กลุ่มทดลองได้รับการฉีดตามมาตรฐานของห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน และได้รับยาพ่น จำนวน 4 ซีซี ตามแผนการรักษาของแพทย์เท่ากันทุกราย ส่วนในกลุ่มควบคุม ประเมินโดยคูจากเด็กอยู่นิ่งขณะรับการพ่นยา หน้ากากไม่หลุดออกจากใบหน้าขณะพ่นยา จำนวนคนจับเด็ก

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยสถิติ Chi – Square พบว่าเวลาที่ใช้ในการพ่นยา การส่ายหน้าหลุดจากหน้าหากพ่น และจำนวนคนที่ใช้ในการจับเด็กขณะพ่นยา ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1 หลักการและเหตุผล

การพ่นยาแบบฝอยละออง (aerosol nebulization) เป็นการบำบัดรักษาอาการหลอดลมหดเกร็ง และการติดเชื้อในระบบหายใจที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นวิธีทำให้ยาเข้าไปสู่ห้องทางเดินหายใจ ส่วนล่าง และออกฤทธิ์ต่อห้องเดินหายใจได้โดยตรงและรวดเร็ว จากสถิติการพ่นยาที่ผ่านมาของงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน มีจำนวนผู้ป่วยเด็กที่มารับบริการพ่นยา ในปี 2559-2561 จำนวน 1215, 1077 และ 2062 รายตามลำดับ การพ่นยาแบบละอองฝอยในเด็กเล็ก มักจะพบปัญหาเรื่องเด็กไม่ยอมรับการพ่นยา เนื่องจากเด็กเล็กยังไม่สามารถเข้าใจถึงเหตุผลของการรักษา เด็กต้องแข็งยั้งกับอุปกรณ์ซึ่งแปลงไปจากสิ่งที่คุ้นเคย มีเสียงดัง และมีฝอยละอองพุ่ง ประทับกับใบหน้าตลอดเวลาที่พ่นยา ทำให้เด็กรู้สึกตื่นตระหนก และไม่สุขสบายจากการถูกอุบัติเหตุขณะพ่นยา รวมถึงรู้สึกอึดอัดกับการรัดของหน้ากากพ่นยา จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เด็กร้องไห้ตื้นรนขัดขืน ส่ายหน้าหลุดจากหน้ากาก และ/หรือดึงอุปกรณ์ที่ใช้พ่นยาออก ซึ่งการพ่นยาขณะเด็กร้องไห้จะทำให้ปริมาณฝอยละอองยาเข้าสู่ปอดลดลงกว่าปกติ 4 เท่าหรือน้อยกว่าร้อยละ 1 ของยาที่ใช้ (Illes, Lister, & Edmunds, 1999; Nikander Berg, & Smaldone, 2007) ทั้งนี้จึงห่วงการหายใจของเด็กขณะร้องไห้จะไม่سمำเสมอ การหายใจออกแรงและยาวพร้อมกับกลิ่นสีอื่น ตามด้วยการสูดหายใจเข้าอย่างแรงเร็วและตื้น จะทำให้ฝอยละอองยาถูกเป่าออกนอกหน้ากากพ่นยามากกว่าที่จะถูกสูดเข้าไป ยานี้ลงสู่หลอดลมส่วนล่างได้น้อย (Bisgaard, 1999) การที่เด็กตื่นและดึงอุปกรณ์ออกห่างจากใบหน้า 1 เซนติเมตรจะทำให้ปริมาณยาเข้าสู่ปอดน้อยกว่าปกติถึงร้อยละ 50 (Erzinger, et

al., 2007; Mitchell, 2008) นอกจากนี้ขณะที่เด็กดัน ขัดขืน ไม่ยอมพ่นยา ต้องใช้บุคลากรในการช่วยจับเด็ก เพื่อให้เด็กอยู่นิ่งขณะพ่นยาอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ทำให้สูญเสียเวลาของบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างอื่น

จากที่กล่าวมานางอุบัติเหตุ-อุบัติ เลึงเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงร่วมกับคิดค้นวิธีและขั้นตอนต่างๆ ที่จะ ช่วยให้เด็กอยู่นิ่ง และพ่นยาได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นโดยใช้จำวนบุคลากรลดลง จึงคิดผลิตนวัตกรรมในการอบ รัดเด็กในขณะพ่นยา ด้วยนวัตกรรมผ้าอบรัดเด็ก fixable wrap ขณะพ่นยา โดยใช้ผ้าหนานุ่มลายตุ๊กตา สีสัน สดใส เป็นผ้าที่ช่วยให้เด็กตัวและแขนขา ช่วยให้เด็กอยู่นิ่งขึ้น ทำให้การพ่นยาง่ายขึ้น เด็กสามารถสูดอากาศของ ฝอยของยาเข้าสู่ปอดได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผลลัพธ์ทางการรักษาดีขึ้น นอกจากนั้นการใช้นวัตกรรมผ้าอบรัดเด็ก fixable wrap ยังช่วยให้ผู้ปกครองสามารถจับเด็กพ่นยาได้คนเดียวโดยไม่ต้องสูญเสียบุคลากรในการช่วยจับเด็ก ด้วย

5.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาประสิทธิผลของผ้าอบรัดเด็ก fixable wrap ขณะพ่นยา
- เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่พาเด็กมาพ่นยาต่อการใช้ผ้าอบรัด เด็ก fixable wrap ขณะพ่นยา

5.3 วิธีการดำเนินการวิจัย/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

- รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experiment Research) รูปแบบการวิจัยเป็นแบบสอง กลุ่มวัดผลหลังทำการทดลอง เพื่อศึกษาประสิทธิผลของผ้าอบรัดเด็ก fixable wrap ขณะพ่นยา โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : กลุ่มประชากรของการศึกษานี้ประกอบด้วยผู้ปกครองและเด็กที่มารับบริการพ่นยาที่แผนกอุบัติเหตุ- อุบัติ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ ระหว่างเดือน มกราคม-มีนาคม 2562

กลุ่มตัวอย่าง : มีหลักเกณฑ์ในการคัดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria)

- เด็กมีอายุระหว่าง 5 – 9 เดือน และมีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 6-10 กิโลกรัม
- เด็กที่มารับบริการพ่นยาต้องมีปริมาณของยาและน้ำเกลือที่สมใน การพ่นยารวมแล้วได้จำนวน 4 cc.
- ผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริการพ่นยาเป็นผู้ที่สามารถอ่าน เขียนหนังสือได้

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) : ไม่มี

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบ เนพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คน และกลุ่มทดลอง 30 คน โดย 30 คนแรกให้เข้ากลุ่มควบคุม และ 30 คนถัดมาให้อยู่ในกลุ่มทดลอง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง : ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มทดลอง : เด็กที่ได้รับการคุ้มครองตามแนวทางการพ่นยาในเด็กและใช้ผ้าอบรัด fixable wrap ขณะพ่นยา โดยให้เด็กสอดขาทั้ง 2 ข้าง และใช้แผ่นอบรัด fixable wrap อบรัดลำตัวและแขน 2 ข้างไว้ ตลอดเวลาที่พ่นยา หลังจากพ่นยาเสร็จให้ผู้ปกครองที่พาเด็กมาพ่นยาประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ ผ้าอบรัด fixable wrap ขณะพ่นยา

กลุ่มควบคุม :เด็กที่ได้รับการดูแลตามแนวทางการพ่นยาในเด็กโดยผู้ปักครอง/เจ้าหน้าที่ในการจับเด็กขณะพ่นยาตามแนวทางที่ปฏิบัติตาม

ผู้จัดเก็บรวมข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มในเรื่องของ ระยะเวลาในการพ่นยา จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการจับเด็กในขณะพ่นยา จำนวนครั้งที่เด็กส่ายหน้าหลุดจากหน้ากากพ่นยา และเก็บข้อมูลเรื่องความพึงพอใจของผู้ปักครองในกลุ่มทดลองต่อการใช้แผ่นไอบรัค fixable wrap ขณะพ่นยา

สถานที่เก็บข้อมูล :แผนกอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ผ้าไอบรัค Fixable wrap ขณะพ่นยา ทำมาจากผ้าลายการศูน บุด้วยฟองน้ำหนานุ่ม 1 ชั้น ผ้าไอบรัค fixable wrap ประกอบด้วยผ้าทึบหมัด 4 ส่วน ดังนี้ 1. ผ้ารัดตัวเด็ก บริเวณช่วงอกและพันรอบตัวเด็ก 2.สายเอี้ยมสำหรับพยุงตัวเด็กที่พادไนล์ทั้ง 2 ข้างของผู้ปักครอง 3.ตีนตุ๊กแกสำหรับติดแปะด้านหลัง สามารถปรับเลื่อนระดับได้ โดยผ้าที่รัดจะรัดตัวเด็กติดกับผู้ปักครอง 4.ช่วงขาใช้รูปทรงคล้ายการสวมกางเกง ช่วงขาจะใส่ผ้าบุฟองน้ำอีก 1 ชั้น เพื่อเพิ่มความหนานุ่มและคงทน นำผ้าหั้ง 4 ส่วนมาประกอบให้เป็นรูปร่าง ตามรูปภาพด้านล่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปักครองและเด็กที่มารับบริการพ่นยาที่ห้องอุบัติเหตุ/ฉุกเฉิน ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สัมพันธภาพกับผู้รับบริการ น้ำหนักเด็ก อายุเด็กที่พามาพ่นยา จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ผ้าไอบรัค fixable wrap ขณะพ่นยา โดยประเมินความพึงพอใจใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการใช้งาน จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 8 ข้อ ลักษณะคำถาม เป็นการวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่พึงพอใจระดับ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการใช้ผ้าออบรัด fixable wrap ในกลุ่มทดลอง
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยคัดเลือกตาม Inclusion criteria ที่กำหนดไว้
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายขั้นตอนการใช้ผ้าออบรัด (fixable wrap) ขณะพ่นยา ให้ผู้ป่วยทราบและญาติในกลุ่มทดลองรับทราบเพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย ในกลุ่มควบคุมดูแลตามแนวทางการพ่นยาในเด็กโดยให้ผู้ป่วยเอง/เจ้าหน้าที่ในการจับเด็กขณะพ่นยาตามแนวทางที่ปฏิบัติตาม
4. เก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการพ่นยา
5. เก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเวลาในการพ่นยา จำนวนคนในการจับเด็กพ่นยา จำนวนครั้งในการที่เด็กส่ายหน้าหลุดจากหน้ากากพ่นยา
7. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์มูลในงานวิจัยนี้ในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลความพึงพอใจ ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และมีการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิผลของการใช้ผ้าออบรัด fixable wrap โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มใช้สถิติ Independent t-test

5.4 ผลการดำเนินงาน/ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 60 ราย ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดถูกตัดออก หรือต้องยกเว้นจากการทดลอง จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 รายตามที่กำหนด ผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้รับบริการพ่นยาได้แก่ อายุ เพศ น้ำหนัก

ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้รับบริการพ่นยาจำนวน 60 ราย พบร่วมกับผู้รับบริการมีอายุเฉลี่ย 7.62 เดือน ($SD = 1.37$) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 8-10 เดือน (ร้อยละ 53.3) และรองลงมา มีอายุระหว่าง 5.0-7.9 เดือน (ร้อยละ 50) ผู้รับบริการส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.7) น้ำหนักเฉลี่ย 7.83 กิโลกรัม ($SD=1.07$) ส่วนใหญ่มีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 5.0-7.9 กิโลกรัม (ร้อยละ 56.7) และรองลงมา 8.0-10.0 กิโลกรัม (ร้อยละ 43.3)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยสถิติ Chi – Square พบร่วม อายุ เพศ และน้ำหนัก ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของการใช้ผ้าออบรัด fixable wrap

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลของการใช้ผ้าออบรัด fixable wrap โดยจำแนกเวลาที่ใช้ในการพ่นยา การที่เด็กส่ายหน้าหลุดจากหน้ากากพ่นยา และจำนวนคนที่ใช้ในการจับเด็กขณะพ่นยา ผู้รับบริการทั้งหมดจำนวน 60 ราย ส่วนใหญ่เวลาที่ใช้ในการพ่นยา 10-15 นาที (ร้อยละ 78.3) กลุ่มทดลองทั้งหมดใช้เวลาในการพ่นยา 10-15 นาที (ร้อยละ 100) กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ใช้เวลาในการพ่นยา 16-20 นาที (ร้อยละ 56.7) ในส่วนของการส่ายหน้าหลุดจากหน้ากากพ่นยาส่วนใหญ่ส่ายหน้าหลุด 3-5 ครั้ง (ร้อยละ 65) กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ส่ายหน้าหลุดจากหน้ากาก 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 70) กลุ่มควบคุมทั้งหมดส่ายหน้าหลุดจากหน้ากาก 3-5 ครั้ง (ร้อยละ 100) ส่วนจำนวนคนที่ใช้ในการจับเด็กขณะพ่นยาส่วนใหญ่ 2 คน (ร้อยละ 55) กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ใช้จำนวนคนในการจับเด็ก 1 คน (ร้อยละ 90) กลุ่มควบคุมทั้งหมดใช้จำนวนคนในการจับเด็ก 2 คน

(ร้อยละ 100)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยสถิติ Chi – Square พบว่าเวลาที่ใช้ในการพ่นยา การส่ายหน้าหลุดจากหน้ากากพ่น และจำนวนคนที่ใช้ในการจับเด็กขณะพ่นยา ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปักครองที่พาเด็กมารับบริการพ่นยาต่อผ้าโอบรัด Fixable wrap

จำนวนและร้อยละจำแนกตามความพึงพอใจของผู้ปักครองที่พาเด็กมารับบริการพ่นยาต่อผ้าโอบรัด Fixable wrap ขณะพ่นยา ผู้ปักครองมีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 คิดเป็นร้อยละ 98.35 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ ด้านความสวยงาม จำนวน 30 คน (ร้อยละ 100) ด้านความสะอาดไม่มีกลิ่น (ร้อยละ 100) ผู้ปักครองจับเด็กได้เพียงลำพัง (ร้อยละ 100) ส่วนของความพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือหน้ากากไม่หลุดขณะพ่นยา (ร้อยละ 63.3) รองลงมา คือ เด็กอยู่นิ่งขึ้น พ่นยาง่าย (ร้อยละ 76.7)

5.5 การนำไปใช้ประโยชน์

- หน่วยงานที่มีการพ่นยาในเด็ก สามารถใช้ผ้าโอบรัด fixable wrap ขณะพ่นยา เพื่อช่วยให้จับเด็กให้อยู่นิ่ง ได้ง่ายมากขึ้น ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ในการช่วยจับเด็กขณะพ่นยา
- สามารถควบคุมระยะเวลาการพ่นยาได้ ไม่เกิน 10-15นาที ในปริมาณยา 4 ซีซี/คน

5.6 ความยุ่งยากในการดำเนินงาน /ปัญหา / อุปสรรค

- ด้านการออกแบบ : การออกแบบที่จะเหมาะสมกับขนาดลำตัวเด็กที่มารับบริการพ่นยา บางรายอายุได้ ตามกลุ่มเป้าหมาย แต่น้ำหนักมากหรือน้อยเกินไป ไม่สามารถใส่ผ้าโอบรัดได้พอตี จึงต้องกำหนดอายุ และน้ำหนัก ใน Inclusion criteria เพื่อให้ขนาดของเด็กเหมาะสมกับผ้าโอบรัด fixable wrap
- ด้านระยะเวลา : การทดลองใส่ชุดโอบรัด fixable wrap ช่วงแรกค่อนข้างใช้เวลานาน เนื่องจากเป็นชุด ทดลองแบบใหม่ที่ผู้รับบริการไม่เคยทดลองใช้

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

5.7 ข้อเสนอแนะ / วิจารณ์

จากการดำเนินงานวิจัยในการใช้ผ้าโอบรัด flexible wrap มีข้อจำกัดของอายุและน้ำหนักของเด็กที่ใช้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าในการนำไปใช้หรือพัฒนาต่ออยอดนวัตกรรม flexible wrap ควรให้ชุดโอบรัดมีความยืดหยุ่นและปรับขนาดของชุดได้มากกว่านี้ เพื่อรองรับเด็กที่มีน้ำหนักมากหรือน้อยกว่านี้ หรือหน่วยงานที่จะนำไปใช้ ควรมี size ของผ้าโอบรัด flexible wrap ตามขนาดของเด็กให้มากขึ้น เช่นมี size S, M, L เป็นต้น

5.8 การเผยแพร่

- Drive K งานอุปติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์
- Face book KM MCH3

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ถาวร ใจกลาง.....ผู้ขอรับการคัดเลือก
 (นางสาววราชนา เงินม่วง)
 ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
 วันที่.....14 กย. 2563...../.....

หมายเหตุ

1. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาต้องเป็นผลงานที่จัดทำสำเร็จมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี
2. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้
3. ให้เสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา อย่างน้อย 1 เรื่อง ไม่เกิน 3 เรื่อง
4. รวมไม่เกิน 15 หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ข) ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. ชื่อผลงาน การพัฒนาโปรแกรม ทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program)
2. ระยะเวลาดำเนินงาน 1 มกราคม 2564 – 30 กันยายน 2564
3. สรุปเค้าโครงเรื่อง

3.1 หลักการและเหตุผล การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบถึงสังคมในวงกว้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจของแม่และเด็ก โดยพบว่า อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี ของเขตสุขภาพที่ 3 ตั้งแต่ปี 2559-2562 มีแนวโน้มสูงขึ้นในบางพื้นที่ เท่ากับ 1.4, 1.22.1.02 และ 1.2 ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปี 1,000 คน ซึ่งใกล้เคียงค่าเป้าหมาย (เป้าหมายไม่เกิน 1.2 ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปี 1,000 คน) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ของเขตสุขภาพที่ 3 ตั้งแต่ปี 2559-2562 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เท่ากับ 39.26, 33.46, 28.11 และ 33.26 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน แต่ยังไม่เกินค่าเป้าหมาย (เป้าหมายไม่เกิน 40 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน) จะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์ในหญิงอายุ 10-14 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น การแก้ไขปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นประเด็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม ตั้งแต่การรณรงค์โดยมุ่งไปที่ตัววัยรุ่นเองให้ทราบถึงปัญหาและให้ความสำคัญของการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์โดยปลดภัยและรับผิดชอบ รวมถึงการเรียนการสอนในการเพิ่มทักษะชีวิตและเพศศึกษาแบบรอบด้าน เพื่อให้วัยรุ่นมีทักษะในการสื่อสาร การรู้จักปฏิเสธ การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา การวางแผนครอบครัว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการติดเชื้อ HIV เป็นปัญหาที่พบบ่อยในสังคมไทยปัจจุบัน เนื่องจากพฤติกรรมการเลียนแบบต่าง ๆ ที่ไม่เท่ากัน มาเป็นค่านิยมในสังคมวัยรุ่น โดยการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือมีความสัมพันธ์แบบชายรักชาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ตามมา ดังนั้น วัยรุ่นเป็นวัยที่อาจถูกซักจุ่งได้ง่าย ขาดความนับถือตนเอง รวมถึงขาดทักษะชีวิต ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง ในด้านต่าง ๆ เช่น ขับรถประมาท ยกพวกติดกัน ดื่มสุรา และใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ระวัง สองผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ทั้งนี้ พฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว เป็นสาเหตุการตายของวัยรุ่น โดยเฉพาะเพศหญิง ได้แก่ การทำแท้ง การคลอด การติดเชื้อ HIV ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้ กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น จึงมุ่งเน้นที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบทบาททางเพศที่แตกต่างกันระหว่างหญิงชาย เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันได้อย่างสมดุลสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น พัฒนาการทางเพศ ตามวัย การรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ จากตัวอย่างปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดแนวทางส่งเสริมสุขภาพแก้วัยรุ่นและเยาวชนให้เกิดสุขภาวะที่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิตในสังคม ป้องกันและลดปัญหานามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น นำไปสู่ประโยชน์สูงสุดแก่วัยรุ่นและเยาวชนของชาติที่จะเติบโตเป็นอนาคตของประเทศไทยต่อไป โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ tron หนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวคิดในการจัดทำโปรแกรม ทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program) เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมใหม่กับวัยรุ่นไทยให้รู้จักรักและเห็นคุณค่าของตัวเอง เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ให้ลดน้อยลง

3.2 บทวิเคราะห์/ แนวคิด/ ข้อเสนอ

จากสถานการณ์ ปัญหาในวัยรุ่นเขตสุขภาพที่ 3 พบปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยเรียน การทำแท้ง ปัญหาระบบที่ต้องทางเพศสัมพันธ์ และอีกมากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอในการพัฒนาโปรแกรม ทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program) ในโปรแกรมประกอบด้วยการเข้าฐาน 4ฐาน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

1. ฐานทั่วไป ประกอบด้วย

- ทักษะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์
- ทักษะเรื่องเพศ การสื่อสารเรื่องเพศ
- พรบ. ที่วัย TEEN ควรรู้
- ช่องทางการเข้าถึงบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

2. ฐานการคุณกำหนด มีการอธิบายชนิดของยาคุณกำหนดในแต่ละชนิด ร่วมกับวิธีการกินยาคุณ และเน้นยาฝังคุณกำหนดในวัยรุ่นที่อายุ ไม่เกิน 19 ปี บริการฝังพรี เนื่องจากเป็น พ.ร.บ.คุ้มครองวัยรุ่น ไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัย

3. ฐานโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อธิบายถึงชนิดโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย โหะและการรักษา และมีการแสดงบทบาทสมมุติ โดยให้ตัวแทนนักเรียนออกแบบ ทั้งหญิงและชาย

4. ฐานการใส่ถุงยางอนามัย สาธิตการใส่และถอดถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี โดยให้ตัวแทนทั้งนักเรียนหญิงและชาย ออกแบบให้ถูก โดยสถานการณ์บทบาทสมมุติ จะใช้เชือมกับฐานที่ 3 เพื่อให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน เพื่อหวังผลให้วัยรุ่นมีความรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย

รูปแบบการวิจัย : เป็นการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program) ในการดูแลวัยเรียนให้มีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : นักเรียนโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช 1 แห่ง ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษา ป.4-ป.6 จำนวน 50 ราย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น น.1-น.3 จำนวน 50 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย :

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลเปรียบเทียบความรู้และทักษะการใช้ชีวิตก่อนและหลังเข้าโปรแกรม วิเคราะห์ด้วยสถิติ เชิงอนุมาน Pair t-test

การดำเนินการวิจัย :

1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. จัดรูปแบบโปรแกรม.ทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program) ซึ่งประกอบด้วย

2.1. ฐานทั่วไป ประกอบด้วย

- ทักษะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์
- ทักษะเรื่องเพศ การสื่อสารเรื่องเพศ
- พรบ. ที่วัย TEEN ควรรู้
- ช่องทางการเข้าถึงบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

2.2. ฐานการคุณกำหนด มีการอธิบายชนิดของยาคุณกำหนดในแต่ละชนิด ร่วมกับวิธีการกินยาคุณ และเน้นยาฝังคุณกำหนดในวัยรุ่นที่อายุไม่เกิน 19 ปี บริการฝังพรี เนื่องจากเป็น พ.ร.บ.คุ้มครองวัยรุ่น ไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

2.3 ฐานโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อธิบายถึงชนิดโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย โหะและการรักษา และมีการแสดงบทบาทสมมุติ โดยให้ตัวแทนนักเรียนออกแบบ ทั้งหญิงและชาย

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

- 2.4. ฐานการใส่ถุงยางอนามัย สาธิตการใส่และถอดถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี โดยให้ตัวแทนห้องนักเรียนหญิงและชายออกมาร่วมกันให้ดู โดยสถานการณ์บทบาทสมมุติ จะใช้เชื่อมกับฐานที่ 3 เพื่อให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน
3. ประสานทางโรงเรียนเป้าหมาย ในการนำโปรแกรมไปดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน
4. จัดกิจกรรมตามโปรแกรมทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program)
5. เก็บรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ผลคาดหวังได้รับ

- 1.ได้รูปแบบโปรแกรมทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program) เพื่อใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน
2. เด็กนักเรียนที่เข้าโปรแกรมมีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. นักเรียนที่เข้าโปรแกรมมีความรู้และทักษะในการใช้ชีวิตเพิ่มขึ้นหลังได้รับการอบรม
2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้ารับการอบรมโปรแกรมทักษะชีวิตสำเร็จรูป (Life Skill Program)

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....กานดา ใจดี.....ผู้ขอรับคัดเลือก
 (นางสาววราวดา พิมม่วง)
 ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
 วันที่14 ก.ย. 2563.....

หมายเหตุ

1. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้
2. ให้เสนอข้อเสนอแนะคิดเห็นพัฒนางานฯ อย่างน้อย 1 เรื่อง ไม่เกิน 3 เรื่อง
3. รวมไม่เกิน 15 หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน เรื่อง ศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่ทรงป่วย

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ – เดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๓. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ ๑๐๐ %

๔. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ตัวมี)

ไม่มี

๕. บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)ครั้งนี้ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่ทรงป่วย เลือกกลุ่มตัวอย่างมารดาหลังคลอดที่มารับบริการที่แผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่๓ นครสวรรค์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐- เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๓๐ ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติตั้งนี้ มารดาหลังคลอดที่ทรงป่วย แผนกบริบาลหารักแรកเกิดและหารกไม่ได้กระตุ้นดูดจากเด็กมารดา มารดาหลังคลอดที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน เช่นตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง มารดาหลังคลอดที่ น้ำนมไม่ไหล (คงแห่งการไหลของน้ำนม เท่ากับ ๐) มารดาที่ไม่ได้รับยากระตุ้นน้ำนม การเก็บข้อมูล โดยเปรียบเทียบ กลุ่มเดียวก่อนและหลังได้รับการสอน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบบันทึกการไหลของน้ำนม แนวทางการสอนในการบีบเก็บน้ำนมด้วยมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าจากการดั้งเดิม ๓๐ รายก่อนและหลังได้รับการสอนมีระดับน้ำนม ก่อนสอนระดับน้ำนมไม่ไหลจำนวน ๓๐ ราย หลังสอนครบ ๔๙ ชั่วโมง พbmารดาวิธีระดับน้ำนมไหลดี จำนวน ๒๘ ราย ร้อยละ ๘๓.๓ มารดาส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตัวในการบีบเก็บน้ำนมและมีความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทรงป่วยร้อยละ ๘๓.๓ มีความพึงพอใจต่อแนวทางการสอนระดับมากที่สุดในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเสนอแนะต่อแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่ทรงป่วยได้ในเชิงคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการไหลของน้ำนมแม่ รวมถึงการประเมินปริมาณการไหลน้ำนมแม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางการกระตุ้นและส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งทางสุขภาพดีและทางการเงินปัจจัย เมื่อแรกเกิด ต่อไป

๕.๑ หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นเป็นการเลี้ยงลูกด้วยอาหารที่ดีที่สุด เพราะนมแม่มีสารอาหารครบถ้วน มีคุณค่า และเหมาะสมที่สุดสำหรับทารก ยิ่งในทารกที่ป่วยด้วยแล้วแม้ยิ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนมแม่ เปรียบเสมือนยาธาราโรคที่ช่วยให้ทารกที่ป่วยมีสุขภาพดี ดังคำกล่าวที่ว่า “แม่ เป็นเสมือนเครื่องช่วยหายใจ ช่วย ปกป้องทารก ช่วยลดการติดเชื้อของทารก” นมแม่ จึงเป็นหั้งยาและภูมิคุ้มกันให้กับทารก โดยที่นิมพสมัย “หากแพนได้” การได้รับนมแม่ในทรงป่วย จึงเปรียบเสมือนการได้รับวัคซีนและยาชนิดแรก ซึ่งถือได้ว่าเป็นการรักษาทางการแพทย์”

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ปัจจุบันประเทศไทย มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งสอดคล้องตามนโยบายขององค์กรอนามัยโลก^{๑๐} ที่แนะนำ ให้การได้กินนมแม่อ่อนตัวเดียว ตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ เดือน และกินนมแม่ควบคู่กับอาหารตามวัยจนถึงอายุ ๒ ปี หรือนานกว่านั้น โดยมีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบด้านสุขภาพมารดาและทารก โดยตั้งเป้าหมายให้สอดคล้อง กับเป้าหมายขององค์กรอนามัยโลก ที่จะเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อ่อนตัวเดียวให้มากขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๕๐ ของอัตราเดิม ภายในปี ๒๕๖๘^{๑๑} อ่อนตัวการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทย ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายและต่ำกว่าหลายประเทศทั่วโลก แม้อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อ่อนตัวเดียวในประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้น คือปี ๒๕๕๕ อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อ่อนตัวเดียวในช่วงอายุ ๐-๑ เดือน ๓ เดือน และ ๖ เดือน อยู่ที่ ร้อยละ ๓๐ ร้อยละ ๑๕ และ ร้อยละ ๑๒.๓ ตามลำดับ สูงกว่าปี ๒๕๔๙ ที่ในช่วงอายุเดียวกัน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อ่อนตัวเดียวอยู่ที่ร้อยละ ๑๑.๖ ร้อยละ ๗.๖ และ ร้อยละ ๕.๕ ตามลำดับ ๑๒-๑๓ อ่อนตัวเดียวในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะสูงกว่าปี ๒๕๕๕ ประมาณ ๐.๕-๐.๘ จึงเป็นเป้าหมายที่ต้องสูงกว่าปี ๒๕๕๕ แต่ในปี ๒๕๖๘ ไม่สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการส่งเสริม และคุ้มครอง การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทางปฏิบัติ จึงมีการแนะนำ แนวทาง บันไดสิบขั้นสำหรับทางปฏิบัติ^{๑๒} และหลังจาก การจัดประชุมนานาชาติ เรื่อง การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทางปฏิบัติ (breast feeding sick babies) เมื่อวันที่ ๒๒-๒๔ มกราคม ๒๕๖๙ ที่กรุงเทพฯ มีบุคลากรด้านสุขภาพ ห้องแพทย์ พยาบาล และนักวิชาการไทย ห้องวิชาชีวะ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๖๘ คน๑๓ หลังจากนั้น เริ่มมี การนำ ไปใช้ในโรงพยาบาลทั่วประเทศ โดยสาระสำคัญของการประยุกต์ใช้แนวทางบันไดสิบขั้นเพื่อ ส่งเสริมและคุ้มครองการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทางปฏิบัติ^{๑๔} มีดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ การให้ข้อมูล (informed decision) เป็นการให้ข้อมูลแก่มารดาและครอบครัว ในระยะที่ มารดาตั้งครรภ์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การเตรียมความพร้อมของมารดา และการตั้งเป้าหมาย มนุษย์มั่น เพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยบุคลากรด้านสุขภาพเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้คำ ปรึกษาและดูแล มารดา ในระยะตั้งครรภ์

บันไดขั้นที่ ๒ การกราดตุนการหลั่งน้ำนม และคุ้มครองน้ำนมอย่างต่อเนื่อง (establishment & maintenance of milk supply) ควรแนะนำ มารดาและครอบครัว เรื่อง การปั๊มน้ำนมหรือบีบเก็บน้ำนมหลังคลอด เพื่อ กระตุ้น การสร้างและการหลั่งของน้ำนม โดยแนะนำ ให้มารดาที่คลอดปกติปั๊มน้ำนมหรือบีบเก็บน้ำนมภายใน ๒ ชั่วโมง ส่วน มารดาที่คลอดโดยการผ่าตัดคลอดปั๊มน้ำนมหรือบีบเก็บน้ำนมภายใน ๔ ชั่วโมง หรือเร็วที่สุดหลังคลอด และควร ปั๊มน้ำนมทุก ๒-๓ ชั่วโมง และให้ความรู้เกี่ยวกับศรีษะของเต้านม การสร้างและการหลั่งของน้ำนม เพื่อให้มารดา และ ครอบครัวเข้าใจและ นำไปปฏิบัติตามที่ดูดต้อง

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

บันไดขั้นที่ ๓ การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ (human milk management) แนะนำ มาตรการเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการกับนมแม่ที่ปั๊มหรือบีบออก ได้แก่ การบันทึกรายละเอียด วัน เวลา จำนวนน้ำ นมที่ได้ การเก็บรักษา้น้ำนมในอุณหภูมิปกติและในตู้เย็น”

บันไดขั้นที่ ๔ การทำ ความสะอาดช่องปาก และการให้นมแม่แก่ทารก (oral care & feeding human milk) นมแม่ส่วนที่เป็นน้ำนมเหลือง (colostrum) แบ่งเป็นทำ ความสะอาดช่องปากของทารกก่อน แล้วจึงให้นม แม่ ส่วนที่เหลือแก่ทารกหรือเก็บไว้ให้ทารก เมื่อทารกินนมทางปากได้

บันไดขั้นที่ ๕ การส่งเสริมการสัมผัสแบบเนื้อแน่นเนื้อ (skin-to-skin in care) บุคลากรสุขภาพ ควรส่งเสริมการสัมผัสแบบเนื้อแน่นเนื้อ เพราะมีประโยชน์มากสำ หรับทารกที่เจ็บป่วย เช่น การเต้นของหัวใจ สม่ำเสมอ ทำให้ได้รับออกซิเจนเพิ่มขึ้น การควบคุมอุณหภูมิกายทารกเหมาะสม ช่วยในการเพิ่มน้ำหนักตัว และการเจริญเติบโตของสมอง ช่วยให้ทารกหลับได้ดี ลดความเจ็บปวดและความเครียด สามารถเปลี่ยนไปกินนมจาก เต้าได้เร็วขึ้น และลดจำนวนวันในการอยู่โรงพยาบาล ทั้งนี้บุคลากรสุขภาพ ควรศึกษาทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ขั้นตอนและวิธีการในการส่งเสริมการสัมผัสแบบเนื้อแน่นเนื้อในทารกป่วย เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

บันไดขั้นที่ ๖ การดูดเต้าเปล่า (non-nutritive sucking) การให้ทารกดูดเต้าเปล่าของแม่ ช่วยให้ ทารกมีโอกาสเรียนรู้การดูดนมแม่ โดยสามารถเริ่มให้ทารกดูดเต้าเปล่าได้เร็วที่สุดเท่าที่สามารถทำ ได้ โดยไม่ต้อง คำนึงถึงอายุ ครรภ์และน้ำหนักตัวของทารก หรืออาจให้ทารกดูดจากมหลอก กรณีมารดาไม่มีอยู่

บันไดขั้นที่ ๗ การเปลี่ยนผ่านสู่การให้นมจากเต้า (transition to breast) โดยทั่วไปการเริ่มให้ทารก ได้เรียนรู้ การดูดนมแม่โดยการสัมผัสแบบเนื้อแน่นเนื้อ แต่ทารกที่เจ็บป่วยไม่สามารถทำ ได้ทันที จึงควรให้ทารก ได้ดูดเต้าเปล่าบ่อยๆ จะช่วยให้ทารกสามารถเปลี่ยนผ่านมาดูดนมจากเต้าได้เร็วขึ้น ทั้งนี้ บุคลากรสุขภาพควร สังเกต ประสิทธิภาพการดูด ช่วยเหลือในการจัดทำดูดนมแม่ในท่าที่เหมาะสมและสบาย

บันไดขั้นที่ ๘ การวัดปริมาณน้ำ นมที่ทารกได้รับ (measuring milk transfer) การซึ่งน้ำหนักทารก ก่อนและหลังการดูดนมแม่แต่ละครั้ง (test weight) จะช่วยยืนยันว่า ทารกได้รับน้ำ นมเพียงพอหรือไม่ และช่วย ให้ผู้ดูแล ตัดสินใจได้ว่าจะต้องให้นมด้วยวิธีอื่นๆ อีกหรือไม่ ทั้งนี้ การซึ่งน้ำหนักทารก ก่อนและหลังการดูดนมแม่ แต่ละครั้ง (test weight) ควรเริ่มทำ เมื่อกระบวนการผลิตน้ำ นมของมารดาเข้าสู่ระยะแลคโตเจนเนสสูท (lactogenesis stage II) ซึ่งเป็นระยะที่ปริมาณน้ำ นมมีปริมาณมากพอ

บันไดขั้นที่ ๙ การเตรียมจำ หน่าย (preparation for discharge) ก่อนจำหน่าย ควรฝึกให้ทารกได้ดูดนมจากเต้าแม่ในขณะที่แม่ไม่อยู่ที่โรงพยาบาล เพื่อฝึกให้ทารกได้ดูดนมแม่ตามความต้องการ ในกรณีที่ทารก ยังดูดนมแม่ได้ไม่เต็มที่ แต่จำ เป็นต้องกลับบ้านก่อน ควรแนะนำให้แม่จัดเตรียมอุปกรณ์หรือโรงพยาบาลให้ยืม อุปกรณ์ ต่างๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องปั๊มน้ำ เครื่องซั่งน้ำหนัก เป็นต้น และแนะนำ ให้มารดาและครอบครัวศึกษา วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ให้เข้าใจ

บันไดขั้นที่ ๑๐ การเยี่ยมติดตาม (appropriate follow-up) หลังจากจำ หน่ายทารกกลับบ้าน ควรมีการเน้นให้มารดา นำ ทารกไปพบบุคลากรทางสุขภาพเพื่อให้ได้รับคำแนะนำและการดูแลที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่าการดำเนินการตามแนวทางบันไดสิบขั้นของการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกป่วย เป็นแนวทางที่ต้องอาศัย ความร่วมมือ ของทั้งบุคลากรสุขภาพ มารดา ทารก และครอบครัว ทำ ให้บุคลากรสุขภาพ มีแนวปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับมารดาและครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการดูแลทารกมากขึ้น ไม่ใช่การดูแลรักษา ที่เน้นเฉพาะ ทารกที่เจ็บป่วยเพียงอย่างเดียวเหมือนในอดีต แนวทางดังกล่าวจึงน่าจะส่งผลดีต่อสุขภาพกายและจิตใจ ของทั้ง มารดาและทารก

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งเสริม

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ เริ่มนำนโยบายบันได ๑๐ ขั้นสำหรับส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเด็กป่วย มาปฏิบัติในปี ๒๕๔๘ ซึ่งแผนกสุติ-นรีเวชกรรม มีบทบาทในการบันไดขั้นที่๒ คือ Establishment and Maintenance of Milk Supply เป็นความรู้และวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำนมแม่สำหรับให้กับเด็กป่วยในกรณีต่างๆ จากบทหวานแนวทุ่งปฏิบัติเดิมในการสอนบีบเก็บน้ำนม ปัญหาคือ มาตรាងหลังได้รับการสอนยังบีบน้ำนมได้ไม่ถูกต้อง ปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องและไม่มีแนวทางการดูแลเฉพาะมารดาที่ต้องแยกจากทารก ทำให้มารดาหันมามาช้า น้ำนมไม่ไหล หรือเต้านมคัดตึง จึงได้พัฒนาแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ถูกป่วย จากการดำเนินงาน เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๔๘ มาตรាងจำนวน ๘๐ ราย หลังได้รับการสอนตามแนวทางการสอนบีบน้ำนมในมาตรการที่ทารกป่วย มาตรามีน้ำนมให้คลีในวันที่ ๑ ร้อยละ ๒๒.๕ วันที่ ๒ ร้อยละ ๓๓.๗๕ วันที่ ๓ ร้อยละ ๖.๒๕ และมาตรามีน้ำนมเริ่มไหลวันที่ ๑ ร้อยละ ๒๑.๒๕ วันที่ ๒ ร้อยละ ๑๖.๒๕

ในปี ๒๕๕๘ สติ๊ดอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน ร้อยละ ๔๙.๒ ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งมาจากมาตรการที่ทารกเจ็บป่วย จึงได้บทหวานปัญหาของการดำเนินงานของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกป่วย เรื่องการประเมินการให้เหลืองน้ำนมเกณฑ์ในการประเมินใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหน่วยงานเพื่อหาข้อตกลงเพื่อใช้เกณฑ์ประเมินยังไม่ได้น่าตruise และมีงานวิจัยอ้างอิง วิจัยนี้จึงจัดทำขึ้น เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกป่วย จึงได้บทหวานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเครื่องมือจากวิจัยผลของการใช้โปรแกรมกระตุนน้ำนมต่อการให้เหลืองน้ำนมในมาตรการลังคลอดฯ เป็นเกณฑ์ในการประเมินน้ำนมมาตรการลังได้รับการสอน ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นตัวชี้วัดแนวทางตามแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกป่วยมีประสิทธิผลจริงหรือไม่ จากผลของการให้เหลืองน้ำนมในมาตรการที่ได้รับการสอน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกที่เจ็บป่วย ทำให้มารดาความมั่นใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ถึงแม่ต้องต้องแยกจากบุตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนโยบายบันได ๑๐ ขั้นสำหรับส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเด็กป่วย

๕.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกป่วย
๒. เพื่อประเมินปริมาณการให้เหลืองน้ำนมมาตรการลังคลอดที่ทารกป่วย

๕.๓ วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One group pretest design) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ มาตรាងลังคลอดที่มารับบริการที่แผนกสุติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ๒๕๖๐ – มีนาคม ๒๕๖๑ กลุ่มตัวอย่าง คือ มาตรាងลังคลอดที่มารับบริการ ที่แผนกสุติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ จำนวน ๓๐ ราย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

๑. มาตรាងลังคลอดที่ทารกอยู่แผนกบริบาลทารกแรกเกิดและทารกไม่ได้กระตุนดูดจากเต้ามารดามากกว่า ๒๕ ชั่วโมง
๒. มาตรាងลังคลอดที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน เช่นตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง
๓. มาตรាងลังคลอดที่ น้ำนมไม่ไหล (คะแนน การให้เหลืองน้ำนม เท่ากับ ๐)
๔. มาตราระบุตัวอย่างที่ไม่ได้รับยากระตุนน้ำนม

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑.แบบสอบถาม มาตรากลังคอลอต ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยมาจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาบทหวาน ธรรมนิกรณ์ “ประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ปัจจุบัน การศึกษา อายุ การตั้งครรภ์ การคลอดและประสบการณ์การเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่

ส่วนที่ ๒ ระดับการให้ของน้ำนม

ส่วนที่ ๓ การปฏิบัติต่อการบีบเก็บน้ำนมและการความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกป่วย

ส่วนที่ ๔ ความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทางกเจ็บป่วย

๒.แบบบันทึกการบีบเก็บน้ำนมตามเวลาทุก ๒ ชั่วโมง ได้นำมาจากวิจัยผลของการใช้โปรแกรมกระตุ้นน้ำนมต่อการให้ของน้ำนมในมาตรากลังคอลอต ซึ่งได้นำมาปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและพยาบาล ปรับให้ตรงกับบริบทของงานแผนกศต.-นรีเวชกรรม ประกอบด้วย วิธีการประเมินการให้ของน้ำนมด้วยคะแนน แบ่งเป็น ๕ ระดับดังนี้

- ๐ น้ำนมไม่ไหล คือ ไม่มีน้ำนมไหลออกมานะ
- ๑ น้ำนมเริ่มซึม คือ มีน้ำนมไหลซึมออกมากเป็นเม็ดหรือ ๑-๒ หยด
- ๒ น้ำนมเริ่มไหล คือ มีน้ำนมไหลออกมามาก ๓ - ๕ หยด
- ๓ น้ำนมไหลดี คือ มีน้ำนมไหลออกมากกว่า ๕ หยด

เวลาที่ปฏิบัติ ทุก ๒ ชั่วโมงนับตั้งแต่เวลาแรกรับย้ายมาตรถึง分鐘 , ประมาณน้ำนมที่ได้จาก Syringe (ซีซี) , ซึ่งเจ้าหน้าที่พยาบาลผู้ดูแลตามประเมินผล อุ่นน้อยเวลาละ ๑ ครั้ง ภายใน ๘ ชั่วโมง

๓.แนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทางกป่วย แนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทางกป่วยใช้รูปแบบการสอนและสาธิตโดยพยาบาลและให้มาตรและสามีรวมถึงญาติมีส่วนร่วมในบีบเก็บน้ำนมจนถึงการนำส่งนมที่ได้ไปให้บุตรที่รักษาอยู่แผนกบริบาลทางการแรกเกิด มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๑. เมื่อรับย้ายมาตรากลังคอลอต ประเมินเพื่อคัดกรองมาตรากลุ่มตัวอย่าง
๒. อธิบายให้ทราบถึงประโยชน์น้ำนมต่อทารกเป็นเหมือนยาช่วยลดการติดเชื้อได้
๓. บอกให้ทราบถึงประโยชน์ของการบีบเก็บน้ำนมด้วยมือจะเป็นการช่วยกระตุ้นน้ำนมแม่เมื่อต้องแยกจากทารกโดยเน้นให้ญาติมีส่วนร่วม
๔. แนะนำวิธีการลงบันทึกข้อมูลทั่วไปและแบบที่กการให้ของน้ำนม
๕. สอนและสาธิตวิธีการบีบเก็บน้ำนมด้วยปั๊มสอนบีบเก็บน้ำนม เป็นสื่อรูปภาพในการบีบเก็บน้ำนม ประกอบด้วยภาพ จังหวะที่ ๑ การวางตำแหน่งของนิ้วมือ จังหวะที่ ๒ การกด จังหวะที่ ๓ การบีบ จังหวะที่ ๔ การคลายมือ และคำแนะนำให้บีบปฏิบัติเด้ลละ ๑๕ - ๒๐ นาที โดยทำทุก ๒ ชั่วโมง การเก็บการนม ให้ญาติช่วยใช้ Syringe ดูดนมที่ได้จากหัวนมโดยตรง
๖. แจ้งให้ทราบถึงขั้นตอนการนำส่งนมไปยังแผนกบริบาลทางการแรกเกิด เขียนชื่อ-สกุลมาตร ระบุเวลาและให้ญาตินำส่งแผนกบริบาลทางการแรกเกิดทันทีถ้าหลังเที่ยงคืนให้เช่นเดียวกันและนำส่งเวลา ๐๖.๐๐ น.
๗. พยาบาลติดตามประเมินพฤติกรรมการบีบเก็บน้ำนมทุกเวร อุ่นน้อย ๑ ครั้งภายในเวลา ๘ ชั่วโมง
๘. ให้มารดาทำแบบประเมินความพึงพอใจเมื่อครบเวลา ๘ ชั่วโมง

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยประสานงานเจ้าหน้าที่แผนกสูติ-นรีเวชกรรมและเจ้าหน้าที่พยาบาลแผนกบริบาลทางการแกรกเกิดใน การสื่อสารข้อมูลกรณีกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยครั้งนี้
๒. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
๓. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะของข้อมูลเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลค่าแนวการให้ผลของน้ำนมารดาใน ๔ ชั้นใน

๕.๔ ผลการดำเนินงาน/ผลการศึกษา

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่ทราบป่วย แผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ๒๕๖๐ – มีนาคม ๒๖๖๑ จำนวน ๓๐ ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น ๔ ส่วน ดังนี้ ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดและประสาทการณ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่วนที่ ๒ ประเมินการให้ผลของน้ำนม

ส่วนที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตัวหลังได้รับคำแนะนำ

ส่วนที่ ๔ ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการสอน

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

สวนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดและประสบการณ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป $n = ๓๐$

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า ๒๐ ปี	๙	๒๖.๗
๒๐-๓๕ ปี	๒๑	๗๐.๐
มากกว่า ๓๕ ปี	๑	๓.๓
$X = S.D. = ๔.๔๘๔$ Min = ๑๙.๐ Max = ๓๖.๐		
การศึกษา		
ประถมศึกษา	๒	๖.๗
ม.ต้น/ปวช.	๙	๓๐.๐
ม.ปลาย/ปวส.	๑๐	๓๓.๓
ป.ตรี	๙	๓๐.๐
อาชีพ		
เกษตรกรรม	๖	๒๐.๐
แม่บ้าน	๙	๒๖.๗
รับจ้าง	๑๒	๔๐.๐
ราชการ	๒	๖.๗
ค้าขาย		
จำนวนการตั้งครรภ์		
ครรภ์ที่ ๑	๑๓	๔๓.๓
ครรภ์ที่ ๒	๙	๓๐.๐
มากกว่าครรภ์ที่ ๑	๙	๒๖.๖
อายุครรภ์		
น้อยกว่า ๓๗ wks	๙	๓๓.๓
มากกว่า ๓๗ wks	๒๑	๖๖.๖
การมีประสบการณ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่		
มี	๑๕	๕๐.๐
ไม่มี	๑๕	๕๐.๐
รวม	๓๐	๑๐๐

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง ๒๐-๓๕ ปี ร้อยละ ๗๐.๐ รองลงมา อายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๒๖.๗ และอายุมากกว่า ๓๕ ปี ร้อยละ ๓.๓ มีอายุเฉลี่ย ๒๖ ปี อายุต่ำสุด ๑๙ ปี และ อายุสูงสุด ๓๖ ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ร้อยละ ๓๓.๓ รองลงมา มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. และระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๓๐.๐ เท่ากัน ระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๖.๗ ด้านลักษณะอาชีพ รับจ้างร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาอาชีพแม่บ้าน ร้อยละ ๒๖.๗ อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๒๐.๐ อาชีพรับราชการ และ อาชีพค้าขายร้อยละ ๖.๗ เท่ากัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งครรภ์ที่๑ ร้อยละ ๕๓.๓ รองลงมา ครรภ์ที่ ๒ ร้อยละ ๓๐.๐ ครรภ์ที่ ๒ ขึ้นไป ร้อยละ ๒๖.๖ ส่วนใหญ่มีอายุครรภ์มากกว่า ๓๗ สัปดาห์ ร้อยละ ๔๖.๖ และอายุครรภ์น้อยกว่า ๓๗ สัปดาห์ร้อยละ ๓๓.๔ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการคลอด คือคลอดปกติ ร้อยละ ๘๐.๐ รองลงมาคือ ผ่าตัดคลอด ร้อยละ ๑๐.๐ กลุ่มตัวอย่างมี ไม่มีประสบการณ์ เดียงลูกตัวยั่งแม่ ร้อยละ ๕๐ เท่ากัน (ตามตารางที่ ๑)

ส่วนที่ ๒ ระดับการให้ผลของน้ำนม

ตารางที่ ๒ จำนวน ร้อยละของระดับการให้ผลของน้ำนมก่อนและหลังได้รับการสอนเบื้องต้นน้ำนม

ชั้วโมงหลังคลอด	ระดับการให้น้ำนมแม่ ก (%)			
	ไม่ให้	เริ่มซึม	เริ่มให้	ให้ดี
ก่อนได้รับการสอน	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐	๐
๖- ๖ ชั่วโมงหลังคลอด	๑๓ (๔.๓๓)	๗ (๒๓.๓)	๕ (๑๖.๗)	๕ (๑๖.๗)
๖-๑๒ ชั่วโมงหลังคลอด	๐	๓ (๑๐.๐)	๔ (๓๓.๓)	๒๓ (๗๖.๗)
๑๓-๑๘ ชั่วโมงหลังคลอด	๗ (๒๓.๓)	๗ (๒๓.๓)	๗ (๒๓.๓)	๙ (๓๐.๐)
๑๙-๒๕ ชั่วโมงหลังคลอด	๓ (๑๐.๐)	๙ (๓๐.๐)	๕ (๑๖.๗)	๑๓ (๔.๓๓)
๒๕ ชั่วโมงหลังคลอด	๐	๒ (๖.๗)	๐	๒๔ (๗๓.๓)

จากการดำเนินมา ๓๐ รายก่อนและหลังได้รับการสอนมีระดับน้ำนม ดังนี้ ก่อนสอนระดับน้ำนมไม่ให้ จำนวน ๓๐ ราย หลังสอน ครบ ๔๘ ชั่วโมงหลังคลอด พบรการดามีระดับน้ำนมให้ดี จำนวน ๒๔ ราย ร้อยละ ๘๓.๓ ระดับน้ำนมเริ่มให้ ๐ ราย ระดับน้ำนมเริ่มซึม ๒ ราย ร้อยละ ๖.๗ ระดับน้ำนมไม่ให้ เป็น ๐ ราย (ตามตารางที่ ๒) จะเห็นได้ว่า ๑๓-๑๘ ชั่วโมงหลังคลอด และ ๑๙-๒๕ ชั่วโมงหลังคลอดยังมีพบ มาตรการลับมามีระดับน้ำนมไม่เห็น การขาดความสม่ำเสมอในการบีบตามเวลาทุก ๒ ชั่วโมงหรือภาวะเครียดจาก ทารกที่เจ็บป่วยต้องแยกจากมารดาต้านทานส่งผลต่อการสร้างน้ำนมของมารดาได้เช่นกัน

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ตารางที่ ๓ Mean \pm SD ปริมาณการให้น้ำนมแม่

ชั้วโมงหลังคลอด	จำนวน (คน)	Mean	SD
< ๖ ชั่วโมง	๓๐	๑.๐๗	๑.๑๔
๖-๑๖ ชั่วโมง	๓๐	๒.๖๗	.๖๖
๑๗-๑๙ ชั่วโมง	๓๐	๑.๖๐	๑.๑๖
๒๐-๒๔ ชั่วโมง	๓๐	๑.๙๓	๑.๐๘
>๒๔ ชั่วโมง	๓๐	๒.๘๗	.๕๐

ข้อมูลปริมาณการให้น้ำนม ตั้งแต่ ๖ ชั่วโมงขึ้นไปค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
จาก ๑.๐๗ \pm ๑.๑๔ ซีซี เป็น ๒.๘๗ \pm ๐.๕๐ ซีซี ที่หลัง ๒๔ ชั่วโมงหลังการคลอด (ตามตารางที่ ๓)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ส่วนที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตัวหลังได้รับคำแนะนำ
ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละการปฏิบัติตัวในการบีบเก็บน้ำนมและการความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ใน
ทารกป่วย

ประเด็นการประเมิน	การปฏิบัติตัว (%)		
	ทำได้ทุกครั้ง	ทำได้บางครั้ง	ทำไม่ได้
๑.ความเข้าใจประโยชน์ของการบีบเก็บน้ำนมด้วยมือ	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐
๒.ความเข้าใจประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกที่เจ็บป่วย	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐
๓.บีบเก็บน้ำนมในด้วยมือได้ถูกต้องใน ๕ ขั้นตอน การวางแผน- กด- บีบ-คลาย	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๐
๔.ระยะเวลาในการบีบแต่ละขั้น ๑๕-๒๐ นาที	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๐
๕.การบีบเก็บน้ำนมทุก ๒ ชั่วโมง	๒๐ (๖๖.๖)	๑๐ (๓๓.๓)	๐
๖.การประเมินค่าคะแนนระดับการให้เหลืองน้ำนม	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๐
๗.การเก็บน้ำนมแม่โดยใช้ syringe	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐
๘.การอ่านค่าปริมาณน้ำนมที่ได้ที่บรรจุใน syringe	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐
๙.การนำส่งน้ำนมที่ได้ไปให้ทารกที่แผนกบริบาลทารกแรกเกิด	๒๐ (๖๖.๖)	๑๐ (๓๓.๓)	๐
๑๐.การมีส่วนร่วมของสามีและญาติ	๓๐ (๑๐๐)	๐	๐

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

การประเมินมาตรการสนับสนุนตัวในการบีบเก็บน้ำนมและการความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกปัจจุบัน พบร่วมกันได้รับความรู้และคำแนะนำจากพยาบาลตึกหลังคลอด มารดาอ้อยลงทะเบียน ๑๐๐ มีความเข้าใจประโยชน์ของการบีบเก็บน้ำนมด้วยมือ เข้าใจประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกที่เจ็บป่วย สามารถเก็บน้ำนมโดยใช้ syringe สามารถอ่านค่าปริมาณน้ำนมที่ได้ที่บรรจุใน syringe และมีส่วนร่วมของสามีและญาติ รองลงมาได้แก่ การสนับสนุนน้ำนมในด้วยมือได้ถูกต้องใน ๕ ขั้นตอนการวางแผน จำนวน ๒๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ ประเด็นอื่นๆ มาตรการสนับสนุนตัวทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖ ได้แก่ การบีบเก็บน้ำนมทุก ๒ ชั่วโมง และการนำส่งน้ำนมที่ได้ไปให้ทารกที่แผนกบริบาลทารกแรกเกิด (ตารางที่ ๕)

ส่วนที่ ๕ ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการสอน

ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกเจ็บป่วย

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (%)				การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑.เจ้าหน้าที่สอนและอธิบายขั้นตอนการบีบเก็บน้ำนมได้ชัดเจนเข้าใจง่าย	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๑ (๓.๓)	๐	มากที่สุด
๒.สื่อการสอนชัดเจนเข้าใจง่าย	๒๕ (๘๐.๐)	๕ (๑๖.๖)	๑ (๓.๓)	๐	มากที่สุด
๓.ตารางเวลาการลงบันทึกการบีบเก็บน้ำนมง่ายต่อการลงบันทึก	๒๐ (๖๖.๖)	๕ (๑๐.๐)	๑ (๓.๓)	๐	มากที่สุด
๔.เจ้าหน้าที่ติดตามประเมินผลการบีบเก็บน้ำนมทุกวัน	๒๒ (๗๓.๓)	๗ (๒๓.๓)	๑ (๓.๓)	๐	มากที่สุด
๕.ความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อรูปแบบการสอนบีบเก็บน้ำนมในมาตรการที่ทารกเจ็บป่วย	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๐	๐	มากที่สุด
๖.ความพึงพอใจในการเหลอกองน้ำนม	๒๕ (๘๓.๓)	๕ (๑๖.๖)	๐	๐	มากที่สุด

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่หากเจ็บป่วย พบร้าทุกประเด็นความพึงพอใจในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณารายประเด็น พบร้า ประเด็นสอนและอธิบายขั้นตอนการบีบน้ำนมได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อรูปแบบการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่หากเจ็บป่วย และความพึงพอใจในการให้เหลืองน้ำนม สูงที่สุดที่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด จำนวน ๒๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ ส่วนประเด็นสื่อการสอน ชัดเจน เข้าใจง่าย ประเด็นเจ้าหน้าที่คิดตามประเมินผลการบีบเก็บน้ำนมทุกวาระ และประเด็นตารางเวลาการลงบันทึกการบีบเก็บน้ำนมง่ายต่อการลงบันทึก คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐ ร้อยละ ๗๓.๓ และร้อยละ ๖๖.๖ ตามลำดับ (ตามตารางที่ ๕)

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษามารดาทั้งหมด ๓๐ รายก่อนและหลังได้รับการสอนมีระดับน้ำนม ก่อนสอนระดับน้ำนมไม่ให้จำนวน ๓๐ ราย หลังสอนครบ ๔๙ ชั่วโมง พบร้ามารดา มีระดับน้ำนมใหม่ดี จำนวน ๒๙ ราย ร้อยละ ๘๓.๓ มารดาส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตัวในการบีบเก็บน้ำนมและมีความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหากเจ็บป่วยร้อยละ ๘๓.๓ มีความพึงพอใจต่อแนวทางการสอนระดับมากที่สุดในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเสนอแนะต่อแนวทางการสอนบีบเก็บน้ำนมในมารดาที่หากเจ็บป่วยได้ในเชิงคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการบีบเก็บน้ำนมของมารดาที่มีหากเจ็บป่วย มีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี แต่มีขั้นตอนที่มารดาถ่ายมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง จำเป็นต้องได้รับการ ส่งเสริมพฤติกรรมการบีบเก็บน้ำนมให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป “ จากผลการศึกษาครั้นนี้พบว่ามารดาถูกกลุ่มตัวอย่างยังได้รับข้อมูลจากสื่อในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วยวิธีต่างๆ ทั้งการสอนด้วยสื่อ สาหร่าย และประเมินโดยมีพยาบาล และให้คำแนะนำร่วมกับได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัวเป็นหลัก สำหรับประเมินประสิทธิภาพการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา เช่น ทำทางการให้นมลูก ระยะเวลาในการดูดนม ระยะเวลาห่างของการดูดนมแต่ละครั้งการดูดนมเป็นจังหวะ การได้ยินเสียงกลืนของหากเจ็บป่วยรับน้ำนม เพียงพอหรือไม่ การเอาหัวนมออกจากปาก และการท้าให้หากเจ็บป่วย เป็นต้น โดยพยาบาลผุดุรงครรภ์อาจใช้เครื่องมือช่วยในการประเมิน เช่น LATCH score, B-R-E-A-S-T-FEED Observation Form หรือ Test Weighing เป็นต้น “ นอกจากนี้การสนับสนุนให้สามีและครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยส่งเสริมให้มารดาหลังคลอดมีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวได้นานถึง ๖ เดือน ” และการเตรียมความพร้อมก่อนหน่วยน้ำนมกลับบ้าน โดยการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เมื่อมารดาต้องกลับไปท้างาน เช่น วิธีการบีบเก็บน้ำนม ระยะเวลาการเก็บน้ำนมในตู้เย็นหรือในอุณหภูมิต่างๆ การฝึกหากหย่านมจากเต้ามารดาและฝึกการกินนมจากแก้ว (cup feed) แทน โดยไม่ควรให้หากเจ็บป่วยเพื่อป้องกันการสับสนหัวนมของหากเจ็บป่วยและการกลับมาให้หากเจ็บป่วยต่อ การดูแลรักษาความสะอาดของอุปกรณ์ที่ใช้ในการบีบเก็บน้ำนมเพื่อป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินอาหารของหากเจ็บป่วย เป็นต้น ”

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

๕.๕ การนำไปใช้ประโยชน์

ผลงานวิจัยนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ กล่าวคือ

๑. ประโยชน์ต่อผู้ให้บริการ

- เป็นแนวทางปฏิบัติงานในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาที่หารกปวยและต้องแยกจากมารดา เพื่อให้การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลการดำเนินงานเรื่องการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย ๖ เดือน ในกรุงเทพมหานคร

๒. ประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

- ผู้รับบริการและครอบครัวมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ลดความวิตกกังวลของผู้รับบริการ มีกำลังใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เมื่อได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้มีโอกาสประสบสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในอนาคต

๕.๖ ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

๑. ความพร้อมของมารดาหลังในบางรายหลังผ่าตัดคลอดยังไม่ฟื้นตัว และญาติด้วยความใส่ใจลงมือทำตามเวลาที่กำหนด

๒. การสื่อสารระหว่างแผนกในการนำส่งน้ำนมเวลา ในบางครั้งไม่ได้รับความร่วมมือ จึงต้องมีการเข้าไปประชุมร่วมกันเพื่อให้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

๕.๗ ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

- การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหลืองน้ำนมแม่รวมถึงการประเมินปริมาณการให้น้ำนมแม่เพื่อใช้เป็นแนวทางการกระตุ้นและส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งทางสุขภาพดีและทางกเจ็บป่วยเมื่อแรกเกิดต่อไป

๕.๘ การเผยแพร่

- ประชุมวิชาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๑

- Web site ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวนครรค

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) **ธีรบุรณ ฤทธิ์ชัยวุฒิ** ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นางสาวศศิยมน ศุลยศุภร์สิริ)
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
วันที่ ๑๔ ก.พ. ๒๕๖๓

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

หมายเหตุ

๑. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาต้องเป็นผลงานที่จัดทำสำเร็จมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี
๒. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้
 ๓. ให้เสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง
 ๔. รวมไม่เกิน ๑๕ หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(๗) ข้อเสนอแนะคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงในตำแหน่งที่คัดเลือกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ชื่อผลงาน เรื่อง ศึกษารูปแบบระบบพัฒนาการเด็กในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสรรค์

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๕

๓. สรุปค่าโครงเรื่อง

๓.๑ หลักการและเหตุผล

ปี ๒๕๖๔ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสรรค์ ได้มีการดำเนินการระบบพัฒนาเด็ก สำหรับพยาบาลใหม่ แต่ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และรูปแบบระบบพัฒนาเด็กยังไม่ชัดเจน ในปี ๒๕๖๑ มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มีการปรับโครงสร้างหน่วยงานที่ให้บริการ จากรถสถานการณ์ดังกล่าว พยาบาลจำนวนมาก มีการย้ายไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานใหม่ ทำให้มีความเครียดในการปรับตัวกับงานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ในปี ๒๕๖๓ มีพยาบาลใหม่ จำนวน ๙ คนที่รับใหม่และย้ายงาน มาปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในทบทวนรูปแบบระบบพัฒนาเด็ก ให้เหมาะสมกับบริบทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสรรค์ เพื่อช่วยลดความวิตกกังวล ความเครียด และยังช่วยพัฒนาทักษะทั้งของพยาบาล รวมทั้งพยาบาลพัฒนาเด็กด้วย ตลอดจนทำให้บรรยายการใน การทำงานร่วมกันมีความเข้าใจกัน ระบบพยาบาลพัฒนาเด็กมีเป้าหมายสำคัญมุ่งการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล สร้างผู้ชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาลและความพึงพอใจในงาน ดังนั้นระบบพยาบาลพัฒนาเด็กจึงมีผลดี อย่างยิ่ง ต่อวิชาชีพการพยาบาล

๓.๒ บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาล พบว่า พยาบาลใหม่ยังคงประสบปัญหาการปรับตัวได้ยากในการทำงาน โดยในเวลาระหว่างปีแรกของการทำงาน ผลการวิจัยยืนยันว่า พยาบาลใหม่มีปัญหาขาดประสบการณ์ในการทำงานคลินิก การวางแผนและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดภาวะความยากลำบากในการปรับตัวที่แสดงออกในพฤติกรรมของการมีทัศนคติไม่ดี กลัวหรือวิตกกังวล ภาวะเครียดในการทำงาน (Barker, ๑๙๘๕; Norblad, Gagnon, Trarbach และคณะ, ๒๕๔๐) กระบวนการพัฒนาเด็ก จึงมีประสิทธิภาพเพิ่มประสิทธิผล ของการทำงาน ด้วยการใช้โปรแกรมกระบวนการพัฒนาเด็ก Baker (๒๐๐๒)

สรุปว่าระบบพยาบาลพัฒนาเด็กมีประโยชน์ต่อพยาบาลใหม่และพยาบาลพัฒนาเด็กที่นำไปสู่ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทั้งส่วนบุคคลและวิชาชีพพยาบาล ความพึงพอใจในการทำงาน การปรับตัว คุณภาพการบริการงานพยาบาลและคุณภาพบุคลากร ดังนั้นจึงสมควรนำมาใช้เป็นรูปแบบอย่างเป็นทางการในการเพิ่มพูนทักษะสำหรับพยาบาล การจัดรูปแบบระบบพัฒนาเด็กที่มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความต้องการขององค์กร สถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบวม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

๑. พยาบาลวิชาชีพรับใหม่ ย้ายงาน โอนย้าย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ -๒๕๖๔

๒. พยาบาลพี่เลี้ยง หัวหน้าหน่วยงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษารูปแบบระบบพี่เลี้ยงพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ วิธีการดำเนินวิจัย

๑. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาสถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานระบบพี่เลี้ยงพยาบาลใหม่

๓. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง พยาบาลพี่เลี้ยง หัวหน้าหน่วยงาน พยาบาลวิชาชีพรับใหม่ ย้ายงาน โอนย้าย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ -๒๕๖๔ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

๔. ทบทวนรูปแบบระบบพี่เลี้ยงพยาบาลแบบเดิมและแนวทางปรับปรุงกับหน่วยงาน

๕. ทดลองใช้รูปแบบระบบพี่เลี้ยงที่ปรับปรุงกับกลุ่มตัวอย่าง

๖. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๗. ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบระบบพี่เลี้ยงพยาบาล

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีระบบพี่เลี้ยงพยาบาลที่เป็นรายลักษณ์อักษร

๒. มีรูปแบบระบบพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับบริบทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีรูปแบบระบบพี่เลี้ยงพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

๒. กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อรูปแบบระบบพี่เลี้ยงพยาบาล ร้อยละ ๘๐

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) พิชัย ตุณฑุรัตน์ ผู้ขอรับการคัดเลือก

(นางสาวศัสยมน ตุลยศุกร์สิริ)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

วันที่ ๑๙ ก.พ. ๒๕๖๓

หมายเหตุ

๑. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลง ภายหลังไม่ได้

๒. ให้เสนอข้อเสนอแนะคิดเพื่อพัฒนางานฯ อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง

๓. รวมไม่เกิน ๑๕ หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์
เขตกรุงเทพมหานคร
๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๓. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ ๘๐%
๔. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)
๔.๑ นางดวงทัย เกตุทอง สัดส่วนของผลงาน ๒๐%

๕. บทคัดย่อ

๕.๑ หลักการและเหตุผล

การตั้งครรภ์เป็นการให้กำเนิดชีวิตใหม่ ซึ่งครอบครัว มีความคาดหวังให้การตั้งครรภ์นั้นมีคุณภาพ มีการคลอดที่ปลอดภัยแม้ว่าในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ดูแลสตรีตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ คลอดและหลังคลอด แต่จากรายงานสถิติสาธารณสุขในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ยังพบอัตราการแรกเกิดน้ำหนักน้อยเท่ากับร้อยละ ๑๐.๖ อัตราการตายของทารกจากความพิการแต่กำเนิดและโครโนโ�มผิดปกติ ร้อยละ ๑.๕ ทารกเป็นซิฟิลิสแต่กำเนิด ๔๑๖ คน และทารก มีภาวะกระดูกสันหลังแยก ๖๗๑ คน (Strategy and planning division, ๒๐๑๖) จากรายงาน สถิติสหท้อนให้เห็นว่า คุณภาพของงานอนามัยแม่และเด็กในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ดังนั้นต้องเน้นการดูแล แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้มีการตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งผลลัพธ์การตั้งครรภ์ที่ดีจะต้องมีการวางแผน โดยการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ (Preconception care; PCC) (CDC, ๒๐๐๖; Loadee, Sriarepong, & Parisunyakul, ๒๐๑๐a, b; Bureau of reproductive health, ๒๐๑๑; WHO, ๒๐๑๓) การเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ เป็นการจัดบริการดูแลสุขภาพในด้านชีวิตระหว่างตั้งครรภ์ พฤติกรรม และ สังคม สำหรับสตรีและคู่สมรสตั้งแต่ก่อนการตั้งครรภ์ (WHO, ๒๐๑๓) มีระยะเวลาตั้งแต่ ๓ เดือนถึง ๑ ปี (CDC, ๒๐๐๖; Bureau of reproductive health, ๒๐๑๑) มีเป้าหมาย เพื่อปรับปรุงภาวะสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการตั้งครรภ์ทั้งด้านมาตรฐานและทารก (WHO, ๒๐๑๓) ซึ่งมีงานวิจัยแสดงถึงผลดีตั้งเช่น การได้รับโพลิกเลรีม ๕๐๐ ไมโครกรัมต่อวัน ช่วยลดอัตราการเกิด Neural tube defects (Mazz, & Chapman, ๒๐๑๒) สตรีที่ได้รับวัคซีนหัดเยอรมันก่อนการตั้งครรภ์ ๓ เดือน ช่วยลดอัตราการเกิดทารกอวิรูป และลดการเกิดโรคหัดเยอรมันในทารก (Benjamin et al., ๒๐๐๕) การเลิกสูบบุหรี่ก่อนหรือในระหว่างตั้งครรภ์ จะลดการคลอดก่อนกำหนดร้อยละ ๕-๗ องค์การอนามัยโลกจึง แนะนำให้มีนโยบายในการจัดบริการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ (WHO, ๒๐๑๓)

ปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์มากขึ้น จึงจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙) ว่าด้วย การส่งเสริมการเกิด และการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และล่าสุดมีนโยบายจัดทำโครงการสาวไทยแก้มแดง มีลูก เพื่อชาติ ด้วยวิตามิน แสนนวิเศษ โดยให้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่วางแผนจะมีบุตร รับประทานยาเม็ดวิตามินรวมเหล็ก และกรดโฟลิก โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับโรงพยาบาลรัฐที่มีคลินิกให้บริการอย่างเป็นรูปธรรม ตัวอย่างเช่น สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมืองมีคลินิกให้คำปรึกษา ก่อนตั้งครรภ์ ให้บริการตรวจสุขภาพ รับคำปรึกษา และตรวจร่างกายก่อนตั้งครรภ์ แต่จากการเข้ารับบริการในคลินิกนี้มีคู่สมรสเข้ารับบริการจำนวนน้อยมาก เพียง ๒ คู่ต่อเดือนสะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของสตรีมีการปฏิบัติอย่างจำกัด

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของสตรีทั้งในและต่างประเทศ พบว่าสตรีวัยเจริญพันธุ์ไม่เคยตรวจสุขภาพก่อนแต่งงาน ร้อยละ ๗๕.๖ (Seeharuttanapatum, & Wimonmala, ๒๐๑๓) ไม่ได้ปรึกษาแพทย์เกี่ยวกับการคุ้มกำเนิดที่เหมาะสม ก่อนการตั้งครรภ์ และไม่ได้วางแผนที่จะตั้งครรภ์มาก่อน (Panichkul, ๒๐๐๖) มีพฤติกรรมการรับประทานกรดโฟลิก ก่อนตั้งครรภ์เป็นระยะเวลา ๓ เดือนร้อยละ ๑๐.๔ (Auriel, Biderman, Belmaker, Freud, & Peleg, ๒๐๑๑) นอกจากนี้ ยังพบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ก่อนตั้งครรภ์ร้อยละ ๔๐ (Tough, Tofflemire, Clarke, & Newburn-Cook, ๒๐๐๖) จะเห็นได้ว่า สตรีวัยเจริญพันธุ์ มีพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ยังไม่ได้เท่าที่ควร จากการบทหวานงานวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์พบว่า การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ การศึกษาของ Heoaman and Guptun (๒๐๐๙) พบว่าสตรีตั้งครรภ์ กลุ่มเสี่ยงสูงมีการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์สูงกว่าสตรีตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงต่ำ และสตรีตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงสูงมีการปฏิบัติพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเองทั้งก่อน ตั้งครรภ์และขณะตั้งครรภ์ต่ำกว่าสตรีตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงต่ำ

เขตกรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองที่มีประชากรหนาแน่นและมีอัตราการเกิดสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์เขตกรุงเทพมหานคร หวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถใช้ประโยชน์ในจัดกิจกรรม ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและวางแผนให้การพยาบาล เพื่อเป็นการเตรียมสตรีวัยเจริญพันธุ์ให้มีความพร้อมสำหรับการตั้งครรภ์ อันจะเป็นผลดีต่อสตรีตั้งครรภ์และครอบครัวในอนาคต

๕.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์เขตกรุงเทพมหานคร

๕.๓ วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

การศึกษาครั้งนี้เป็น การสำรวจเชิงบรรยาย (Descriptive survey) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์อายุ ๑๕-๔๕ ปี โดยกำหนดประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง/ การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑. ประชากร คือผู้หญิงที่มาจดทะเบียนสมรสที่สำนักงานเขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตบางรัก เขตสาทร เขตศาลายา และเขตจตุจักร

๒. กลุ่มตัวอย่าง คือหญิงวัยเจริญพันธุ์อายุ ๑๕-๔๕ ปีที่มาจดทะเบียนสมรสที่สำนักงานเขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตบางรัก เขตสาทร เขตจตุจักร ในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๑ จำนวน ๑๕๐ ราย

๓. การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ๑) อายุอยู่ในช่วง ๑๕-๔๕ ปี ๒) มีความสามารถในการอ่าน เขียนและเข้าใจภาษาไทย และยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย

๔. กำหนดกรอบแนวคิด โดยศึกษาพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์อายุ ๑๕-๔๕ ปี

๕. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจคุณลักษณะหญิงไทยแก้ตอบ เตรียมพร้อมก่อนมีบุตร "รักเตรียมพร้อม เพื่อครอบครัวคุณภาพ" ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามห้าหมวด ๒ ส่วน โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญและหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ดังนี้

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของหญิงวัยเจริญพันธุ์ จำนวน ๕ ข้อ ได้แก่ อายุ การศึกษา อายุพ และช่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ จำนวน ๘ ข้อ

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

๖. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๗. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

๕.๔ ผลการดำเนินงาน/ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า มีผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน ๑๕๐ คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง ๒๐-๒๕ ปี (ร้อยละ ๒๗.๓๓) ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ ๖๖.๖๗) ประมาณ ๑ ใน ๓ ของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ ๓๔.๐) และไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ ๒.๖๗) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ทางสื่ออินเตอร์เน็ตมากที่สุด (ร้อยละ ๕๙.๖๗)

เมื่อแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง ($\bar{x} = ๑๕.๐$) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนมีบุตรอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๐ รองลงมาคืออยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ และอยู่ในระดับต่ำมีค่าคะแนนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑๔.๖๗ ส่วนในด้านพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๖๗ ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๗ และระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ ๔.๖๗ ($M = ๙.๔๓$ คะแนน, $SD = ๒.๓๕$ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๒)

จากผลการศึกษาสรุปว่า หญิงวัยเจริญพันธุ์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนมีบุตรอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องปัจจัยบุน্ধภัยวัยเจริญพันธุ์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้สามารถเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลได้ง่าย รวมทั้งสังคมปัจจุบันสามารถเข้าถึงสื่ออินเตอร์เน็ตได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนมีบุตรอยู่ในระดับสูง

๕.๕ การนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถใช้ประโยชน์ในจัดกิจกรรม ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและวางแผนให้การพยาบาล เพื่อเป็นการเตรียม สถาบันเจริญพันธุ์ให้มีความพร้อมสำหรับการตั้งครรภ์ อันจะเป็นผลดีต่อสถาบันตั้งครรภ์และครอบครัวในอนาคตเพื่อให้หญิงวัยเจริญพันธุ์มีความรอบรู้และมีพฤติกรรมในการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ที่เหมาะสม เช่น การตรวจเช็คสุขภาพร่างกายเพื่อคัดกรองโรค การทานวิตามินเสริมธาตุเหล็ก และโฟลิก การฉีดวัคซีนป้องกันหัดคางทูม หัดเยอรมัน ก่อนการตั้งครรภ์ เพื่อป้องกันความพิการของทารก และโรคที่สามารถป้องกันได้ เช่น ซิฟิลิส เป็นต้น

๕.๖. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ผ่านการตั้งครรภ์แล้ว และเป็นผู้ที่ยังไม่พร้อมจะมีบุตร ซึ่งคิดว่าัยเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง ทางผู้ศึกษาคิดว่าหากเข้าไปตามศูนย์บริการสาธารณสุข หรือคลินิกชุมชนอบอุ่น จะสามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง และเป็นประโยชน์ได้มากกว่า

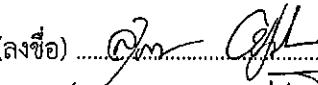
๕.๗ ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

ผู้ศึกษาเสนอแนะว่าควรทำวิจัยต่อในลักษณะการวิจัยกึ่งทดลอง โดยการจัดโปรแกรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ หรือโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมารับบริการเตรียมความพร้อมก่อนมีบุตร ซึ่งจะช่วยลดและป้องกันปัญหาสาธารณสุขด้านการอนามัยเจริญพันธุ์ รวมทั้งส่งผลให้ผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์เป็นไปอย่างมีคุณภาพภายใต้แนวคิดลูกเกิดอดแม่ปลอดภัย

๕.๘ การเผยแพร่ : เว็บไซต์สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง (www.mwi.anamai.moph.go.th)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)..... ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นางสุภาพร อยู่ประเสริฐ)
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
วันที่ ๑๐/๗/๒๕๖๗

หมายเหตุ

๑. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาต้องเป็นผลงานที่จัดทำเสร็จมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี
๒. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้
๓. ให้เสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง
๔. รวมไม่เกิน ๑๕ หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

จากการศึกษาเรื่องผลของการใช้กลุ่มช่วยเหลืออتنเองต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ฝ่าฝืนกฎหมายอาชญาณพื้นราษฎร์ พนฯ พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ใช้กลุ่มช่วยเหลืออต้นเองหลังการทดลอง โดยร่วมดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (วิภาวดย์ ไทรโรจน์รุ่ง, วีลาภุล หนูแก้ว, สุปรานี อัทธารี และรจนา ชัยเสนา ๒๕๕๐) สรุปได้ว่า Group Support เป็นกลุ่มนบุคคลที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันมารวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึก ประสบการณ์ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาที่คล้ายคลึงกัน โดยมีเป้าหมายหลักของการให้ความรู้โดยใช้ Group Support ในการช่วยเหลือประคับประคองสนับสนุน และส่งเสริมให้สามารถกลุ่มเพื่อญกับความวิตกกังวล ลดความรู้สึกที่ต้องแยกตัวออกจากสังคม เพิ่มความสามารถในการเผชิญความเจ็บป่วย มีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเอง

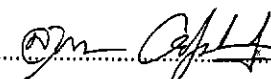
๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (๑) เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการให้ความรู้แก่มาตรการด้วยรุ่นในกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่
- (๒) มาตรการด้วยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจเกิดความมั่นใจสามารถดูแลสุขภาพตนเองและหารกในครรภ์ตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอดได้
- (๓) มาตรการด้วยรุ่นได้รับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตตนเองเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูบุตร การวางแผนครอบครัว การคุ้มกำเนิด และการกลับไปศึกษาต่อ
- (๔) สามารถลดอุบัติการณ์ของการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้ในมาตรการด้วยรุ่น ได้แก่ ภาวะซีดภาวะทารกในครรภ์มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และภาวะคลอดก่อนกำหนด

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๑) มาตรการด้วยรุ่นมีคุณภาพดีสอดคล้องความรู้ภายนอกและเข้ากับกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ มากกว่า้อยละ ๘๐
- (๒) อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนในการด้วยรุ่น ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด
- (๓) อัตราการคุ้มกำเนิดกึ่งภาวะในมาตรการด้วยรุ่น ระยะหลังคลอด
- (๔) อัตราการกลับไปเรียนต่อของมาตรการด้วยรุ่นที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอรับการคัดเลือก
 (นางสุภาพร อยู่ประเสริฐ)
 ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
 วันที่ M.O./๐๖/๒๕๖๗

หมายเหตุ

๑. เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลแล้ว ให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น จะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้
๒. ให้เสนอข้อเสนอแนะคิดเห็นพัฒนางานฯ อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง
๓. รวมไม่เกิน ๑๕ หน้า และให้แนบเอกสารประกอบ (ถ้ามี)